

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свобода“: ВРген 4-0237. — Тел. У. Н. Сомау: ВРген 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

1944 РІК — БУДЕ РІШАЛЬНИМ ЩОДО ПЕРЕМОГИ

БОСТОН (Масс.) — Перед 600 делегатами робітничих юній, що прибули сюди на 63-річну конвенцію Американської Федерації Праці промовляв підсекретар воєнного департаменту Роберт П. Петерсон. Він змалював сумну, однак повну надії картину теперішньої війни. Назвав наступний рік рішальним для нашої перемоги. „Ніхто з поважно думуючих людей не може бути настільки нерозумним, щоб сказав наперед, коли війна скінчиться“ — говорив Петерсон. Але треба самому собі зробити висновок, коли розважимо такі факти: 1) Німеччина має на фронті тричі тільки дивізій, як мала на початку війни з Польщею; на місце 20 дивізій, які вона втратила під Сталінградом вона поставила 60 нових дивізій з повним вирядом. 2) Не зважаючи на бомбардування Німеччини нашими летунами, її воєнний промисел не знищений. Хоч вона має 300 дивізій на фронті, вона може повязати оба кінці. 3) На початку війни вона мала 23 мільйони робітників у воєнний промисел, тепер має 35 мільйонів, а ще надіється додати нових 3 мільйони робітників. 4) На Соломонських островах, які віддалені 3,000 миль від Токіа, наша армія посулулася героїським походом вперед на 200 миль упродовж 14 місяців. Наші летунські бази, найближчі до Японії, віддалені 1,800 миль. Оці факти треба нам мати на увазі. „Американці мусять приготуватися до одного з найбільш критичних років в іхній історії. Однак війна мусить бути виграна за всяку ціну. І ми досягнемо перемогу, про це нема сумніву“ — промовив Петерсон. — Провідник Федерації Вільям Грін вигословив вступну промову, в якій наглядно вказав, як американські робітники роблять все можливе, щоб допомогти урядові виграти війну і поширити демократичні засади по цілому світі.

КОНГРЕСОВІ ГРУПИ НАСТАВЛЕНІ ВОРОЖО ДО НОВОГО ПОДАТКОВОГО ПЛАНУ.

ВАШИНГТОН. — Новий податковий план департаменту скарбу, який жадає 10 з половиною біліона нових податків, стрінув ворожий настрій між членами комісії способів та засобів палати послів. Появляється думка, щоб конгрес від себе випрацював інший податковий план, який полягав би на зниженні сум, вільних від податку для поодиноких осіб і на підвищенні податків для корпорацій. Предсідник згаданої комісії Догтон оголосив заяву, що департамент скарбу не дістане так великої підвишки, бо населення не всилі тільки платити.

НЕМА НАДІЙ НА ВИСТАРЧАЛЬНУ ПРОДУКЦІЮ ВУГЛЯ.

ВАШИНГТОН. — Адміністрація Солідного Топлива оголосила, що на підставі оцінки з останнього тижня в місячно вересню нема надій серед теперішніх відносин дістати тільки вугля, кільки потребує наш край в найближчих місяцях. Секретар внутрішніх відносин Гаролд Л. Ікес заявив, що населення мусить шадити вугіль так, як лише може, щоб виминути великі труднощі з топливом надходячої зими.

ПРОПАГАНДА ІДЕЙ ПРИ ПОМОЧІ ПЛАТНИХ ОГОЛОШЕНЬ.

НЮ ЙОРК. — У сьогоднішніх ньюйорських великих щоденниках звертають увагу читачів два великі на цілу газетну сторону оголошення. Одно написане Д. Лоренсом редактором вашингтонського тижневика „Ді Юнайтед Стейтс Ньюз“ із зазивом до публіки, щоб вона не обмежувалася на ухваленню високопарних резолюцій, але щоб виконувала їх і будувала характер нації для виконання резолюцій. Друге велике оголошення містить цілу промову Ирла Бравдера, секретаря Комуністичної Партії. Він вигословив цю промову в Шікаго 26. вересня, домагаючися другого фронту і відмовляючи права домагатися від Росії виповідження війни проти Японії.

ЗАКИДИ УРЯДОВОЇ ПРОПАГАНДИ КОМУНІЗМУ.

НЮ ЙОРК. — Обидві головні організації американських робітників, а це Американська Федерація Праці й Конгрес Промислових Організацій перестали помагати Бюрови Воєнних Інформацій у призибуванні новинок з робітничого життя в Америці, як про це лише газета Ворлд-Телеграм. Обі ці організації, не зважаючи на взаємні ворогування, створили з вибухом війни спільну агенцію для призибування новинок і утримували власним коштом офіс до надавання цих новинок при помочи радіа. Бюро Воєнних Інформацій використовувало ці новинки в той спосіб, що давало їм комуністичну закрутку і надавало по радіо, на кошт обидвох згаданих організацій, для житку населення в європейських краях під ворожою окупацією. Після 10-місячних переговорів з директором воєнного бюро, Елмером Дейвисом, щоб цю аномалію направити, ситуація не змінилася і вони замкнули свою новинарську агенцію.

Советський амбасадор запевняє Америку про російську приязнь

ВАШИНГТОН. — Серед підготовки до потрібної конференції в Москві, пороблено тек приготування до прийняття нового, советського амбасадора, Андрія А. Громіка, який остався у Вашингтоні на місце відкликаного амбасадора Мансима Літвінова. Щойно тепер Громіко представився президентови Рузвелтові та вручив йому свої документи. При цій нагоді Громіко оголосив заяву про дальшу тривалу приязнь народу Советського Союзу до народу Америки. Амбасадор висловив глибоку подяку „уряду і народів мого краю“ для Америки за що допомогу, яку дістають Совети з Америки у спільній боротьбі проти гітлеризму. „Я сильно вірю“ — говорив амбасадор — „що теперішня спільна боротьба проти спільного ворога Гітлера і його союзників в Європі, доведе до ближчої співпраці обидвох наших країв після війни для загального мира і безпеки“. — У відповідь президент Рузвелт висловив подяку за ці запевнення і висловив надію на співпрацю амбасадора для осягнення тривалої приязни.

АМЕРИКА ОСТАНЕ МОРЕПЛАВНОЮ ДЕРЖАВОЮ БЕЗОГЛЯДУ НА ІНТЕРЕС АНГЛІЙ

ВАШИНГТОН. — Віцеадмірал Гаверд Вікері заявив прилюдно, що Злучені Держави остануть на будуче мореплавним краєм, безогляду на те, яку це викличе реакцію в політичних колах Великої Британії. Вікері повернувся шойно із подорожі до Англії як містопредсідник Мореплавної Комісії, де дискутував над розростом торговецької флотії. Запитаний, які його враження з конференції, він сказав: „Мене питали, що Америка думає робити із своїми торговецькими кораблями після війни. А я їм сказав, що ми хочемо залишити мореплавним краєм для співпраці Англії. Однак, як Англії на це не згодиться, то ми встали своє зробимо“. Між газетярми така відверта заява викликала здивування.

ПРОМИСЛОВІ ФІРМИ ВІДКРИВАЮТЬ ФАБРИКИ В НЮ ЙОРКУ

НЮ ЙОРК. — Міський комісар торгівлі Джордж Слоун заявив прилюдно, що Нью Йорк дістане незбаром 18 нових промислових підприємств. В початку війни, коли була небезпека бомбардування міста, деякі підприємства забралися з Нью Йорку. Тепер багато підприємств відкривають свої робітні, бо в Нью Йорку ще досі багато людей не має праці і тому легко дістати робітника.

Англія йменує делегатів на московську конференцію

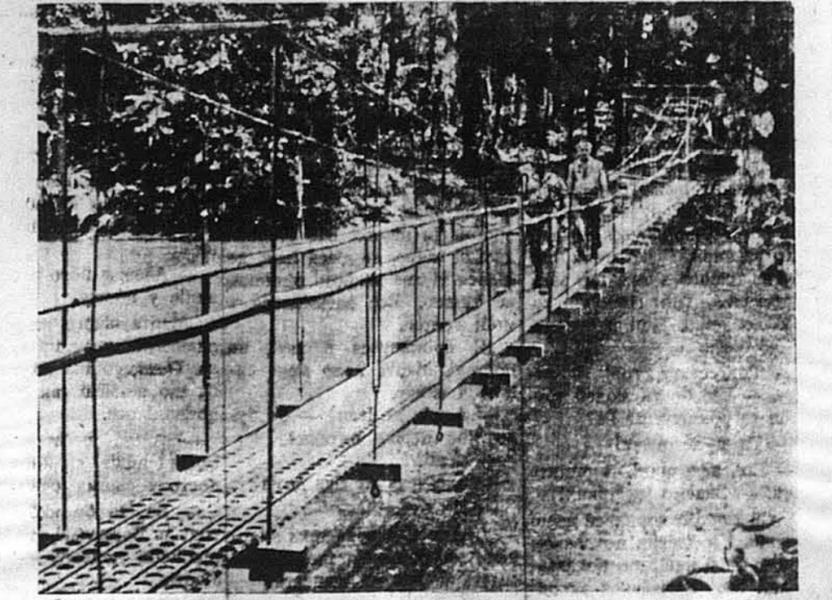
Бритійська делегація на московську конференцію найвищих урядників заграничних справ Злучених Держав, Британії й Росії, вже йменована. На її чолі стоїть Антоні Іден, секретар заграничних справ; до делегації сходять теж Вільям Странг, що був на чолі одної британської комісії до Москви в 1939. році. З делегацією поїдуть теж експерти центральної Європи й Балкану. З нею поїде теж В. Аверел Гарімен, повний американський амбасадор до Росії. Вийхати мають за кілька днів.

ДЕРЖАВИ ЗАНЕПОКОЄНІ МОСКОВСЬКОЮ КОНФЕРЕНЦІЄЮ

Тимчасом представники різних урядів на вигнання добиваються побачення з Іденом, аби предложити йому свої меморіяли про те, яке відношення вони мають до конференції та який вплив можуть мати рішення на московській конференції на їх інтереси. Ці уряди настають на Ідена, аби в Москві не зроблено нічого, що нарушувало би суверенність цих держав або границі їх країв.

Бенеш як президент Чехословаччини заявив Іденови, що вона вважає себе управненою перевести з Росією угоду про взаємну допомогу, хоча Іден стоїть на становищі, що з цєю справою краще подождати. Польський уряд на вигнання відбуває постійно наради в справі конференції та в справі наступу червоної армії. На своїм останнім засіданні польський кабінет виробив меморіал до Ідена, в котрім сказано, що Польща сподівається задержати ті границі, які вона мала при вибуху війни. Рестон, кореспондент „Нью Йорк Таймсу“, додає одначе, що пізніше поляки проявляли певний нахил змодифікувати своє становище. Вони відій згодилися би на переступлення червоної армії через польську східну границу, аби червона армія заявила при тому, що вона приходить як визвольниця, а не як добициця.

Так Іден, як і Гол, котрий поїде відій як американський представник, рішення наставати на росіян, аби вони навязали наново звязки з поляками та аби польсько-російські питання вирішено взаїмними безпосередніми переговорами. Бритійці висказують вдоволення, що Гол ринувся їхати на конференцію, не оглядаючися на своє здоров'я. Вони думають, що якби не міг поїхати Гол, то справи не міг би поладити ніхто інший, хіба самий президент Рузвелт.

СТРАТЕГІЧНИЙ МІСТ, виставлений повністю американською флотією понад ріку Матаніко на Гвадалканалі. По цьому мості пішли підкріплення для американських військ, що воювали в тій території проти японців.

БРИТІЙЦІ ВИСАДЖУЮТЬ ВІЙСЬКА НА ТИЛАХ ВОРОГА

АЛЖІР. — Німецькому лівому крилові в Італії загрозили несподівано з двох боків, коли пята армія посулулася з Беневенто почерез ріку Кальоре й доперла до Вольтурно, а рівночасно восьма британська армія несподівано висадила з моря свої відділи в Термолі на березі Адріатичку, майже дваняць миль над гирлом ріки Форторе. Термолі, що лежить далеко на сході, є справді на північ від Риму.

Бритійці зайшли ворога із заду, переправившись туди при помочи човнів-авт, що плинуть водою й ідуть сухоземом. Їм прийшлося обїздити 17 миль НІМЦІ ДАЛІ СКРІПЛЯЮТЬ ПОЗИЦІЇ НА ОСТРОВІ КОС.

КАПРО. — Німецькі війська, що заняли грецький острів Кос, котрий лежить у групі Додеканів, дістали дальші скріплення так, що позиція альянтських військ на тому острові розлучлива. Німці захопили кілька важних пунктів. Альянтське радіо признає, що положення альянтського війська поважне. Бритійська команда Середземного Сходу кинула туди на допомогу відділи летунів.

За донесенням з Туреччини, німці скріпляють свої позиції парашутовими військами.

ЮГОСЛАВСЬКА ПАРТИЗАНКА КРИПШАЄ.

ЛОНДОН. — Армія югославських патріотів воює тепер з німцями на 350 миль довгому неправильному фронті від північно-східної Італії, здовж цілого побережжя Югославії.

Партизани заняли місто Коласін у південній Югославії, що лежить 75 миль від порту Рагузи. У провінції Ліка перебито зівольовані німецькі гарнізони. Югославські партизани ще далі держаться на позиціях довкола Сусака, коло Фіюме, та коло порту Спліт. Всі атаки німецьких повзів у Словенії відбито.

Німецька команда признає, що німецькі війська зводять важкі бої з „комуністичними партизанами“ в північно-східній Італії.

НІМЕЦЬКА СИЛА НА КОРСИЦІ ЗЛОМАНА.

АЛЖІР. — Французькі війська ввійшли в понеділок ранком у місто Бастію, закінчуючи в цей спосіб визволення Корсики спід німецької окупації. Кампанія почалася повстанням тубильців на вістку про повну здачу Італії й забрала 25 днів.

На острові осталися нині лишень малі відорвані позиції в руках німців.

ФОРТЕЦІ БЮТЬ ПО ФРАНKFURTI.

ЛОНДОН. — Зараз на другий день-після промови д-ра Гебельса на нацистичнім святі обжинків, в котрій він перехвалювався, що американські літаючі фортеці незадовго перемінять на „літаючі трумни“, американські літаючі фортеці доконали масового рейду на велике німецьке промислове місто Франкфурт над Меном. Була це за заявою команди найбільша атака цієї сили.

Цього рейду доконано в день після великого альянтського рейду на німецьке місто Касель, на котре скинено за30 хвилин 1,680 тон вибухових матеріалів. Підчас цього рейду втрачено 24 бомбовики. Бомбовикам товаришили боеві літаки, котрі збили підчас рейду 75 німецьких літаків.

РОЗБИЛИ ЯПОНСЬКУ ЕВАКУАЦІЮ ВІЛІ.

ГОЛОВНА АЛЯНТСЬКА КВАТИРА НА ПІВДЕННО-ЗАХІДНОМУ ПАЦИФІКУ. — Японці пробували масову евакуацію своїх військ з Вілі, на острові Коломбангара, на Соломонських островах, але американські воєнні кораблі розбили цю спробу, затопивши або розбивши понад 60 барж, переповнених військами, та ескорту гарматних човнів. Японці понесли поважні втрати.

ОБВИНУВАЧУЮТЬ НІМЦІВ ЗА БВІВСТВА БРАНЦІВ.

ЛОНДОН. — Д-р Микола Бурденко, головний лікар червоної армії, подав публичну заяву, що німці винищували систематично воєнних бранців, або просто їх вбиваючи або доводячи їх до смерти надсильною працею. Ці закиди розголошено з московського радіа.

Д-р Бурденко, каже, що смертельність у німецьких таборах для бранців виносила 20 до 30 процентів. Бранцям не давали ні достаточної поживи ні медичної помочи. Їх держано налів нагих у неогрітих будинках, з котрих німці витягали кожного дня тіла померлих, а оставших при життю виганяли на роботу. Д-р Бурденко закінчив свою промову домаганням, аби винувників такого трактування воєнних бранців поставити на суд як звичайних убійців.

У минулу неділю московський письменник Алексій Торстой заявив у своїй радіовій промові англійською мовою, що в одній копальняній шахті в Сталіно найдено тіла 40,000 вбитих росіян.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)
 FOUNDED 1893
 Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
 Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
 Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
 Письмений текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошувач хоче мати своє оголошення.
 За оголошення редакція не відповідає.
 За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
 З Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
 Адреса: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Сенат всеще на роздоріжжю

Уже 26 тижнів минуло з часу, як сенатори американського конгресу вибрали собі комітет для вироблення резолюції про повоєнну співпрацю Злучених Держав з іншими державами світу. З того часу різні факти об'явили пекучу потребу якоїсь заяви сенату щодо повоєнної політики Злучених Держав з боку сенату, без одобрення котрого Злучені Держави не можуть робити ніякої угоди з іншими державами. Зближається тепер конференція трьох держав і Велика Британія й Росія хотіли би знати принаймні приблизно чого можна їм ждати від Злучених Держав.

Розуміючи цю ситуацію, палата репрезентантів американського конгресу вже подала свою заяву про повоєнну політику так звану резолюцією Фулбрайта. Ухвалюючи цю резолюцію 360 голосами проти 29; конгресмени заявили за створення міжнародної організації з владою, відповідною для встановлення й удержання справедливого й тривалого миру між державами світу та за участь Злучених Держав у такій організації. У подібній дусі висказалася потім конференція Республіканської Партії на острові Макинак, Мишиген, ба навіть краєва конференція Американського Легіону.

Тимчасом у сенаті все ще не збираються на акцію. Роспити новинарської агенції „Асошіейтід Прес" нашіли серед сенаторів 43 сенаторів, котрі в цій справі не хотіли висказати ніякої думки. З інших 42 сенатори не мають нічого проти ухвалення сенатом резолюції конгресмена Фулбрайта. Зате 11 сенаторів або противиться ухваленню резолюції Фулбрайта, або противиться зовсім ухваленню подібної резолюції. Підносять притому проти ухвали найдивніші аргументи. Кажуть одні, що сенаторам не випадає ухвалювати резолюцію конгресмена, так гайби справа була не в тому, що постановляється, а в тому, хто цю постанову придумав. Кажуть інші, що треба ухвалити в резолюції докладно, до якої державної організації в справі миру мали би приступити Злучені Держави. Ще інші кажуть, що такої резолюції не то ухвалювати не можна, але не можна її навіть піддавати під дискусію, бо це викличе огидну дебату, яка не викаже ніщо інше поза повну розбіжність думок серед американських політиків. Ще інші нарешті радять Злученим Державам не висказувати думки про повоєнну організацію держав, поки в цій справі не вискажуться Британія й Росія, котрі знову з свого боку хотіли би до заміреної конференції знати, принаймні приблизно, яке становище в цій справі займе американський сенат.

Збираючи разом ці погляди можна набрати зовсім непохлібної уяви про стан американської політики в цю важку, переломову хвилю. Всеж таки в ній є проблески проміння, які дають нам надію, що з часом справа вясниться й американська політика вибереться з розбиття та вступить твердо на ясну дорогу.

Загадка російської політики

Джеймс Рестон, лондонський кореспондент „Нью Йорк Таймсу", телеграфує в цю газету замітні звідомлення про погляди британських урядників на політику совєтського союзу, котра стає тепер важним питанням дня з огляду на порішену конференцію найвищих урядників заграничних справ Злучених Держав, Британії й Росії.

Кореспондент старается відповісти на питання: Чого хоче Сталін від інших держав на мировій конференції? Яку політику думає він вести: націоналістичну чи інтернаціональну? Себто чи буде він велику Росію, чи може низку революційних рухів по чужих краях?

На ці питання дістав кореспондент багато відповідей. Деякі відповіди були чуттєві. Часто одні противорічили іншим. З них він набрав одначе такі певного однотайного враження про правдоподібну політику Сталіна.

На думку роспитуваних англійських урядників, Сталін готов пробувати завести на спілку з Америкою й Британією якусь світову владу для удержання миру по війні. Він має таку думку зовсім широко, себто без задньої думки зрадити тих, з ким умовляється. Одначе ця добра воля, по думці Рестона, умовлена певними умовами: себто при інших умовах Сталін міг би покинути Америку й Британію.

Рестон каже, що британські урядники тепер переконані, що Сталін буде пробувати довести до порозуміння з Британією й Америкою, не пробуючи вводити комунізм поза східно-європейські краї. Це значить, що Сталін мав би вже покинути свою інтернаціональну політику на весь світ, обмежуючи її до східної Європи. При тому одначе він приготував для себе ще іншу політику, на яку він готов вступити на випадок, якби йому не повелось добитися для себе тих територій, котрих посідання він вважає за конечно потрібні для „російського безпеченства".

За тими інформаціями Сталін готов згодитися на співпрацю з Америкою й Британією, якби Росії признано:

- 1) прибалтійські краї;
- 2) всі ті краї, що їх Росія захопила була в 1939 році, підчас порозуміння між Сталіном і Гітлером, між тими також містами Вільню й Львів;
- 3) частину Фінляндії, котру Росія признала конечною для своєї оборони Ленінграду;
- 4) Бесарабію і частину Буковини; та нарешті

5) доступ до Середземного моря й до Перського заливу. Що означають чотири перші точки, ясно. Що значить 5), Сталін не каже.

Якщо Америка й Британія пристануть на такі умовини Сталіна, то Сталін тоді буде на спілку з ними працювати для удержання миру в світі, не пробуючи при тому творити якусь комуністичну федерацію держав. Отже за ціну „безпечних" границь Росія мала би зобов'язатися співпрацювати з великими аліантськими державами.

На випадок одначе, якби ця політика не повелася, то Росія ввійде в якийсь союз з комуністичною Німеччиною та з комуністичними урядами, які повстали би по інших краях в Європі чи поза Європою.

У цій політиці Сталіна Рестон додає повторення старої російської політики по першій світовій війні, коли Росія пробувала накладати до західно-європейськими державами, а не добившись з ними угоди, стала накладати з Німеччиною, чи то республікою (1922), чи з Гітлерівською (1939).

Щодо питання широти Росії в першій політиці, то Рестон це пояснює так, що на випадок, як Росії вдасться прихилити до своїх домагань Америку й Британію, вона зовсім широко піддержити інтернаціональну організацію, яку вони створять, та сама приложит старань, щоби ця інтернаціональна організація мала справну владу.

Інформатори Рестона додають добру волю Сталіна в його переговорах з Британією й Америкою, хоча він приготував собі й другу дорогу на випадок, якби перша політика не пішла. Вони бачуть докази доброї волі в тому, що Сталін запропонував створення постійної аліантської політичної комісії для вирішування питань політики в краях, які будуть займати Аліанти. Інші додавали доказ про-алянтської течії в Росії в розв'язанню Комінтерну, ще інші в змінених наставленнях до релігії в Росії. Сталін тепер так само широко йде на американсько-англійське порозуміння, як широко, на випадок розбиття цієї політики, він піде на проти-американсько-англійську політику та за порозуміння з комуністичними урядами в Європі й Азії.

Претекст до поневолення

Оце прийшла вістка, що німецький комісар для України, Е. Кох, помістив у газеті „Дойч - Україне Цайтунг", яка призначена для німців в Україні, статтю про німецьке становище до України. В цій статті підкреслено, що німецькі громадські та урядові чинники мусять припинити всяку політику, яка виглядає на українське поневолення, коли Німеччина хоче мати змогу виконати свої воєнні плани. Без німців в Україні заіснував би стан безладдя, писав Кох. „Українці мусять зрозуміти, що вони ще не досеросли до проводу в своєму цілому краю..."

Заява Коха не новина і не дивота для нас. Таку оцінку політично-державницької вартості українського народу українці чули впродовж віків свого поневолення від тих, що поневолювали його. Таку оцінку завжди давали і дають всякі імперіалістичні колоніальні народи, яких експлуатують і хочуть мати „моральне право" далі їх експлуатувати. Як колись від царсько-московських і королівсько-польських імперіалістів, так тепер від москво-більшевицьких, польсько-демократичних і німецько-нацистських імперіалістів чуємо, що український народ ще „не доріє" до того, щоб сам міг управляти своїм краєм. Ба, навіть недавно ми почули від самих таких „українців" типу Корнійчука, Богомоляця й Тичини, що Україна не могла б існувати як незалежна держава (себто не входячи в склад москво-совєтської імперії)...

Очевидно, вже через саме те, що таку оцінку дають українському народові його вороги та їхні слугаки українського походження, не можна її вважати правдивою та безсторонньою. Бо така оцінка — це як вже сказано — є претекстом ворожих імперіалізмів для експлуатування України то поневолення її народу. В зазначеній статті Кох також виразно заявляє, що „для німців Україна вимерла важливу роль, як джерело харчових продуктів, а вони ніколи не дістали б цих продуктів, якби випустили з рук керівництво країною та її господарством". Значить, український народ, якби дістав владу в своїй країні, то не дав би німцям експлуатувати... Це після Коха є „політичним недоростом"! А після нас саме це є політичною зрілістю народу. Бо й особа і нація, яка добровільно дається експлуатувати — це політичний і соціальний недоросток. Кох сам признає (а він мабуть

знає, що говорить), що український народ, будучи господарем на своїй землі, не дав би чужим експлуатувати. Значить, нехотячи сам Кох признає, що експлуатувати Україну та її народ можна лише насильно. А історія фактами доказує, що всяким займанцям України завжди лише насильно вдавалося визискувати наш народ і покорити український народ мав бодяй найменшу нагоду, то завжди протиставився тій займанчій експлуатації та визиску.

По большевицькій революції 1917 року та по минулій світовій війні — український народ виявив вищі якості національного завзяття і бойового героїзму, як не одна з цих держав, що впали під ударами гвілєрівської воєнної машини. У своїй визвольній боротьбі Україна впала. Одначе це не означає її недоросту до свого державного життя так само, як не означає такого недорос-

Змагання за верховодство

Наш вояк і наша зброя допінюють. Якщо тільки не буде ніякого зупину на домашньому фронті й наші збройні сили далі діставатимуть усе, що потрібне в таких розмірах як досі, всі ми знаємо, що війна мусить закінчитися нашою повною перемогою. І то, можливо, ще скорше, ніж ми самі цього надіємось. Ось і тому в такому прискореному темпі думають тепер про те, що буде по нашій виграї. Часопис переповнені матеріалом на ту тему. І появляється щораз більше книжок, що про це пишуть. І щораз більше є голосів із звичайної публіки, що хотіли б знати, який буде тому всьому кінець, себто як виглядатиме світ по закінченню війни. Та як те все переглядати й вдумуватися в ті різні думки, то не можна сказати, щоб по-чуття, що повстають по таких роздумуваннях, були веселі чи бадьорі. Старий імперіалізм, розмальований на різні нові фарби, хоче заховати надалі старі лиха, бо не хоче виректися панування одних над іншими.

Особливо чорно представляються справи в Європі, а як там чорно, то й чорно по інших частинах світа. З Європи зачипалися всі лиха і вона дасть знову початок новому, себто новій війні, якщо там не дійде до справжнього замирення між народами. А так виглядає, що про це є менше

ту упадок згаданих держав у цій війні. Як Україна тоді, так вони тепер упали в боротьбі проти переважаючих сил...

Дехто українців із огляду на легковаження промовчує фальшиві ворожі заяви про політичний недоріст українського народу. Одначе такі заяви є плювком у лице народу, а тому не годяться його збувати мовчанкою. Навпаки, по кожному такому ворожому плювкові в український бік — із цього боку ворог повинен почути сильний удар. І це всякий ворог і безогляду на всякі там політичні міжнародні та міждержавні ускладнення, без огляду чи це війна, чи мир, і без огляду чи особисто незацікавлені в цьому чинники поплещуть нас за те по рамені, чи займуть сторону ворога України. На кожну ворожу фальшиву заяву, що ображає честь українського народу, від нього зараз повинен виходити факт, який ту заяву здемакував би в цілій її фальші... Таке поступовання є якраз найважливішою прикметою державно-дорослого народу! — („Новий Шлях").

мови, а більше про те, як поділитися політичні впливи в Європі. А при тому говориться, що от Советам, чи там Росії, треба буде мабуть відступити більшу половину Європи, що була б під її безпосередньою чи посередньою владою. Очевидно, що як поді на фронті будуть далі розвиватися в такому напрямі як тепер, то Сталін цілком певно не буде нікого питати, скільки йому з Європи чи Азії належить, а буде брати, скільки захоче. Хіба, що знайдеться хтось, що виразно вже тепер скаже, що його озирає, коли він так поступатиме, як і буде готов до еventуальної погрозу виконати. Але таких не видно. Таку силу ційою задумується створити по війні, як усе буде налажене за загальною згодою, чи інакше. А тепер про це ніхто, й не згадує з тої простої причини, що ось така погроза могла б еventуально означити боротьбу між самими Об'єднаними Державами, а її ніхто не хоче.

Ось те замотане положення заставляє тепер багатьох людей висказуватися дуже песимістично щодо тих високих цілей, з якими виступають американці й задля яких поносять такі великі жертви. Бо властиво було б шкода ось тих жертв і терпіння цілої людськості, якщоб ми мали вертати в світі до втримуваних „рівноваги", опертої на таким поділлі міжнародних сил, де народам, під деякими з них, було б ще лянніше жити ніж досі, бож ті сили стали тепер куди більші. Отже добра з такого верховодства не було ніякого, коли йде про справжню людську свободу і її поступ.

„Every dime and dollar not vitally needed for absolute necessities should go into WAR BONDS and STAMPS to add to the striking power of our armed forces." — FRANKLIN D. ROOSEVELT, President of the United States.

Think War! Act War! Buy WAR SAVINGS BONDS — at least 10% of your pay every payday!

КОЖНИЙ СВДОМІЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Борислав Сміється

(Повість)

„Гадкую я сюди й туди, де Іван був би? Вечором по роботі приходжу до хати, нема. Гадаю собі: піду по шинках, пошукаю, порозпитую. Заходжу до головного шинку, — там повно ріпників, — заздрів я між ними й Мортко, але котрі саме були знайомі ріпники, того не тямлю. Якись чотири незнайомі, вже ніби п'яні, стоять серед хати і співають: один святовечірньої, другий страсті, третій підскоцької, а четвертий думки, ще й мене питаються, чи гарно пасує разом?

— Ідти собі до чорта! — крикнув я на них. — Там будете акурат пасувати!

„Вони до мене. Вчепилися, той за руку, той за полу, кличуть горілки. Спересердя кличуть в душом квартиру. Вони в регіт, другу кличуть. Ані,

суди-Боже, від них відпекатися. А тут бачу, що Мортко усе підморгує на них, мовляв: не випускайте з рук! Вплив я другу квартиру. Зашуміло в голові, хата з людьми ходором заходила, тямлю ще, що вийшли якись два знайомі ріпники, я з ними втівався і частувався, але скільки вже намучив свою дурну стару голову, а не можу пригадати собі й досі, хто то такі був.

— А щож тобі то доконечно треба знати — перебив його оповідання Андрусь.

— Ах, чи доконечно! Мені так, дурному, здається, що я через те й справу програю!

— Що? Через те? А то яким світом?

— Ба, послухай лишень! Я аж тепер, по невчасі, як зачав пригадувати собі все до крихіточки, що й як тоді було,

аж тепер нагадав собі, що були якись два знайомі, лиш не знати котрі. Коби дізнатися, були би зараз свідки.

— Свідки! Нащо? До чого? — Послухай лишень! По я, в шинку гамір, а тут у ванкірі обіч хтось здупотів склянкою, мій Мортко тільки миг, побіг до ванкіра. Чую, там говорять. Мортко потихо, хтось інший голосно. Що за неволя! Якійсь знайомий голос, так, як Іванів! Знати, що п'яний, язиком путає, але голос його. Я пруднувся до дварей ванкіра і нехотячи потрутив одного з тих, що мене частували. Той гримнув собою до землі. Інші прискочили до мене.

— Гов, свату, гов! — реву. — Що бо ти людей тручаєш та розмітуєш? Га?

— Та я нехотячи!

— Еге, нехотячи! — рипить один. — Знаємо ми таких!

У тій хвилі-отворилися двері ванкіра і в дверях показався, присяг би й нині, що показався мій Іван, держачися за одвірток. За ним стояв Мортко і держав його за плечі. Я знов пруднувся до нього. Але в тій

хвилі він шез, двері заперлися, а один ріпник пірвав мене за груди.

— Ану, я тебе, свату, нехотючи межі очі заїду, — крикнув він, — і як заїдуть мене межі очі, аж мені сто тисяч свічок в очах заїрлося і все в голові перемішалось. Тямлю ще тільки, що одному вчепився я у волосся і що інші обскочили мене, мов кати, і збили під ноги. Очевидно річ, що вони були підмовлені, бо я їх ані не знав, не видав, ані не зробив їм нічого. Що сталося далі зі мною, де дівся Іван, де ділися ті два знайомі ріпники, не тямлю. Все затьмилося в моїй голові.

„Я прокинувся в хаті, на постелі. Марта коло мене сидить і плаче.

— А що, де Іван? — це було моє перше питання.

— Нема.

— Але чень же був дома?

— Не був.

„Дивалося я, вона така змарніла, стурбована, що тільки снасть її. Що за нещастя?

— Алев я, — кажу, — вчора вечір видів його.

„Вона всміхнулася крізь

сльози й похитала головою.

— Ні, — каже, — він вчора вечір нік не могли його видіти. Ви вчора вечір лежали ось тут без пам'яті.

— А щож, то нині не віяв-року? — спитав я.

— Ні, нині вже п'ятниця. Ви від понеділка ночі лежите ось тут, як мертвий, у гарячці та манколії."

— А Івана не було відтоді?

— Не було. Вже куди я не ходила, кого не розпитувала, ніхто не знає, де він і що з ним.

— Алев я його в понеділок видів у шинку.

„Марта нічого на те, тільки здвинула плечима і заплакала. Певно, бідна подумала собі, що це мені так з перепною привиділося.

— Алев, щоби я так світ Божий видів, як його я видів достоту своїми очима!

— Ба, та бо якби він був тоді в Бориславі, то був би прийшов додому, — сказала Марта.

— От тож то й мені дивно.

А в Тустановичах був, не знаєш?

— Був. Я тут розпитувала тустановичських парубків. Був, кажуть, згодив поле з хатою і вечором забавився на могоричці геть позাপівніч. Там таки й почував, а в понеділок пішов перед полуднем, щоби в Бориславі взяти від хазяїна гроші. Тільки всього я могла дізнатися.

„Мені немов би клин у голову вбив. Хоч який я був ослаблений і збитий на всім тілі, треба було вставати, рушатися, розвідувати. Але що з того?...

— А як, — питаю Марти, — не знаєш, чи дав завдаток на ґрунт у Тустановичах?

— Не знаю.

— Га, то треба піти до хазяїна, спитатися, чи відобрав він відтам гроші. І так нині виплата. Коли він узав гроші, то може пішов з ними назад до Тустанович або до Дрогобича.

(Дальше буде).

47 Манколія — маляччя під час гарячки.

З Домашнього Фронту

Як пишете до урядових установ в справі вояків, то забудьте подати „Сіріял Нумер“.

Воєнний департамент звертається до громадянства з проханням, що як хто звертається до урядових установ в справі вояків чи офіцерів, то повинен в листі подати військовий „сіріял нумер“. Без цього державні установи мають багато клопоту, бо в американській армії служить велике число вояків з однаковими іменами. Як громадянство буде мати це на увазі то й скоршу відповідь доставитиме, бо без „сіріял нумеру“ урядовим забирає багато часу знайти опис людини, в справі якої прийшов лист.

Одна пара черевиків на кожних шість місяців.

Офіс Адміністрації Цін повідомляє, що значок ч. 1. з третьої пайкової книжечки можна буде вжити почавши від першого листопада. Це той значок, що є на картці з аеропланами. Але пам'ятайте, що він мусить вистарчити вам на шість місяців, а не на чотири, як було попередно. Офіс Адміністрації Цін говорить, що продукція черевиків не йде в парі з запотребуванням і тому було треба так зробити, щоби одна пара черевиків вистарчила на шість місяців.

В ЛОНДОНІ ПЛЯНУЮТЬ НАДДУНАЙСКУ ФЕДЕРАЦІЮ.

(ОНА). — Політичні емігранти поневоленіх нацистами європейських країн вже виробили план Наддунайської федерації. До цієї федерації мали належати всі східно й середньоевропейські краї, які булиб рівноправними членами і малиб один спільний парламент. Почин до вироблення такого плану Наддунайської федерації дав англійський парламентарист М. Ф. Прайс. Він порозумівся з представниками існуючих в Лондоні емігрантських організацій. Переговорили потребу такої федерації визначили представники політичних партій в Європі прийшли до переконання, що така федерація тепер часі.

План підписали різні представники поневоленіх народів, між іншим, член Польської Народної Ради Адам Цюлковіч, мадярський князь Кароль, румунський професор Карнеа і Мілан Гаврліовіч, бувший член югославського уряду на вигнанні.

Ініціатори плану Наддунай-

Значок ч. 18, який мав вийти з ужитку 31. жовтня, буде добрий на все, себто, можете з ним купити черевки коли хочете. Таку постанову зроблено тому, щоби при кінці речинця люди нагло не бігли до skleпу по черевки.

Офіс Адміністрації Цін каже, що рішення дозволити цивілям купувати дві пари черевиків на рік, не є остаточним. Як виріб черевиків збільшиться, то буде інша постанова і люди зможуть купити більше як дві пари черевиків на рік.

Велика потреба норсок.

Америці потрібно норсок. І то зараз. Збройним силам потрібно 2,500 рестрованих норсок місячно. Їх треба до услуги ранених вояків. А крім того, треба ще 200,000 помічників, які помагали норскам в шпиталях.

Щоби прийти шпиталям з помічною і достарчити норскам помічників, то Американський Червоный Хрест апелює до американських жінок, які можуть посвятити десять годин на тиждень, щоби були ласкаві зголоситися і працювати як помічниця норсок.

Якщо ви можете це зробити, то будьте такі добрі і зголосіться до місцевого відділу Американського Червоного Хреста. Там вам скажуть, що робити. Зголосіться зараз.

ської федерації сказали, що як така федерація має повстати, то треба так зробити, щоби всі її члени мали в себе дома правдиво демократичні уряди. Федерація малаб повстати на основі Атлантийського чартету і англо-советського договору.

ПОЗИЦІЯ АНТЕ ПАВЕЛІЧА ЗАХИТАНА.

(ОНА). — З Балкану надходять вісти, що Нідіч і Павеліч роблять розпучливі заходи, щоби приеднати собі симпатії югославських селян. Павеліч мав видати залик організувати національну селянську партію партизан, яка мала би перебрати владу в Хорватії, але кажуть, що той залик не увінчався успіхом. Навіть найблищі приятелі Павеліча висміяли. Потім Павеліч був вислав післанців до селянського провідника Мачека, який сидить в тюрмі, щоби він згодився кооперувати з німцями, але кажуть, що Мачек відмовився.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРАПОР НА СИЦИЛІЇ.—Американський прапор заткнуто на горбі коло Сколітті, на Сицилії, де висіли на беріг американські війська.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЬО ЙОРК, Н. Й.

Кампанія за грішми на Національний Воєнний Фонд.

На днях почалась кампанія в справі здобуття 125 мільонів доларів на потреби Національного Воєнного Фонду (National War Fund), який обнімає 26 різних воєнних цілей. Досі так було, що на ці різні воєнні цілі відбувались окремі збірники, та тепер ці всі цілі є об'єднані в один спільний Воєнний Фонд. Об'єднавши ці різні цілі в одну, вимоги цього Національного Воєнного Фонду стали так великими, що по цілій країні треба буде зібрати квоту 125 мільонів доларів, щоби бодай частинно задовольнити потреби цього фонду. З цієї суми насаме місто Нью Йорк припадає 17 мільонів.

Ось ця справа була обговорена й представлена на зборах Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій м. Нью Йорку, що відбулись в четвер, 30. вересня. Справу реферував Д. Галичин, а опісля докладніші інформації в справі цього Воєнного Фонду подавав присутній на зборах представник від Заряду Національного Воєнного Фонду, п. Лерч. Він зазначив, що жертва на Воєнний Фонд, це жертва на успішне та скоре закінчення цієї війни, а тому ніхто не може відмовлятися від цієї жертви. Кожна людина, кожна організація повинна причинитися якнайбільше до успіху теперішньої кампанії. Зокрема поодинокі національні групи повинні взяти активну участь в цій кампанії. А що на місто Нью Йорк припадає зібрання цієї квоти потрібно такі збори назначувати, хто й скільки має жертвувати. І так поодиноким національним групам призначено відповідні квоти, які вони мають осуягнути. Комітет Об'єднаних Українських Організацій повинен зложити \$15,000. Це є ця мінімальна сума, яку Комітет має прибирати. Для улекшення збірок, Заряд Воєнного Фонду достарчить відповідне число збіркових книжечок, в яких будуть вписувані ці всі жертводавці, які зложуть даток на цей фонд, і з яких будуть видавані поквитування на кожній окремий даток.

Делегати різних організацій, що були присутні на зборах, вислухавши цих висянь представника від Воєнного Фонду, запевнили представника, що вони возьмуться до праці та доложуть всіх зусиль, щоби причинитися якнайбільше до успішної збіркової акції на згаданий фонд.

ПРИ ЦІЙ НАГОДІ КОМІТЕТ ЗВЕРТАЄТЬСЯ ДО ВСЬОГО НАШОГО ГРОМАДЯНСТВА ВЕЛИКОГО НЬО ЙОРКУ...

При цій нагоді Комітет звертається до всього нашого громадянства Великого Нью Йорку з проханням підперти цю збіркову акцію обильними жертвами. Бо щоб українці могли зібрати \$15,000, а ця сума має бути зібрана, то тут не вистарить дати малу жертву. Для успіху нашої кампанії потрібно, щоб, у першій мірі, ніхто не відмовився від злотого датку, а далі, щоб кожний громадянин, щоби кожна громадянка жертвували не по доларови, а пятами й десятками. Це є наш обов'язок супроти теперішніх величезних воєнних вимог нашої країни. А такий обов'язок кожний повинен сповинити.

За Комітет Об'єднаних Українсько-Американських Організацій л. Нью Йорку:

С. Ковальчук, голова;
М. Малетик і Л. Ковальська, секретарі.

ЧЕСТЕР, ПА.

З акції в справі продажі воєнних бондів.

Честерські українці зістали запрошені председником Комітету для продажі воєнних бондів для Делевар Кавіті, до участі в переведенню кампанії По предложеній пропозиції українці взяли на себе обов'язок виконати містову парадну та один тиждень для розпродажі бондів і стемців в бутках.

Отже кампанія розпочалася в неділю дня 16-го вересня парадом, яку виконано дуже дисципліновано, та власними силами.

Похід очолювали два молоді хлопці на конях в козацьких одностроях, а за ними їхали п'ятилітні діти в гарно прибраній повозці. По середині дівчинка і хлопчик були вбрані в українські однострої, а по боках два хлопчики, вбрані як „армі“ і „нейві“, що держали український й американський прапори.

За „богою“ - позовкою ішли командант американських вестеранів на місто Честер, та о. Омелян Мицик, як провідники паради. За ними ішли: „окзілієри поліс, стейт гардс, американ ліджен“, всі у повному військовому вирядженню, та з прапорами, між якими повівали два українські.

Неначе для замкнення цієї військової частини походу їхали у відкритім автомобілі два інваліди вже теперішньої війни. Один був без одної ноги, а другий ранений в груди, що має ще й інші ушкодження тілесні. Обидва були учасниками боїв в Сицилії, а тепер

перебувають в „Дженерал Вашингтон Госпитал“ у Фінікс-від, Па. Їх спеціально спроваджено для участі в українській кампанії продажі воєнних бондів.

Дальший похід склався з шкільних дітей, членів Хору Лисенка, які прикрашували похід своїми українськими народними строями. А там молоді Сестрицтво, у своїх спеціальних одностроях, а далі Союз Українок у своїх лентях, а вкінці старші мужичини, які несли написі, хто та нащо уладжує цю парадну. Кожна частина походу мала різні таблиці з написами та фотографіями, між якими чудово виглядав портрет генерала Мек-Артура.

Цілий похід вибивав ритм під звуками банди, яка складала сотки глядачів від „Сіті Гол“ до найбільшого містового парку „Дішонг Парк“. Похід виглядав як одна чудова картина та зробив глибоке враження на глядачів. Присутніх в поході було около 7000 душ.

В парку програма складалася з промов, співу американських та українських пісень, які співав Хор Лисенка під управою молодого і тут рожденного диригента Володимира Матиса. Шкільні діти деклямували американські й українські поеми, дівчата танцювали українські танки під управою Олени Тершавської й Ольги Хадай, сольо співала Віра Малих й Олена Кобиланська. Воєнних Бондів розпродано на суму \$35,000. Так розпочато кампанію розпродажі воєнних бондів.

Через цілий тиждень Союз Українок, Сестрицтво Пречистої Діви Марії (молоде жіноцтво) та Хор Лисенка розпродавали бонди і стемпси у двох спеціально приготованих будках на найголовнішій вулиці міста Честеру. Всі вони були вбрані в українські однострої, та стояли на перемуні від 10-тої рано до 10-тої ввечері. Також ходили по хатах і розпродавали від дверей до дверей.

Місцева та філядельфійська американська преса дуже широко й гарно розписувалася про всю акцію.

Бойко.

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

З листа від одного з наших вояків.

„Десь в Каліфорнійській Пустинні“, написано англійською мовою в листі від вояка американської армії, Івана Цимбалістого до пані А. Росоловської, як голови 17. відділу Самостійного Золотого Хреста в Рочестер. А далі такі слова: „Отсим я складаю щирю подяку як Вам так і для Золотого Хреста за такий ширий дарунок; будьте певні, що я за це ніколи не забуду. Я тут маю багато товаришів, що теж брали участь у тим пакунку, отже і вони були дуже задоволені й також щиро дякують“. Далі є широкий опис про „маневри“ серед страшної спеки, серед якої й звирина не може жити і тому „багато хлопців тут хоругу з гарчачі, бо тяжко витримати, але я, Богу дякувати, не мав ще жадного випадку і здоров як козак“. А далі: „Ще тут буду якийсь час, а що потім буде, ніхто не знає... прийдеться відмаширувати на другий бік“. При кінці проситься написати, яке є життя в громаді.

Користолюбивість.

Седрик Адамс, газетяр-колюмніст, помістив оголошення на 240 рядків друку в газеті „Сонді Таймс“, пошукуючи дівчини-служанки. Наступного дня дістав 643 телефонічних зголошень. 26 зголошень було від дівчат за службу, а 617 від людей, які хотіли взяти до себе на службу тих дівчат, що їх газетяр відкине.

ТРИ БРАТТЯ, ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ, В АРМІЇ ДЯДЬКА СЕМА

Гром. Степан Якимів з Лейквуд, Огайо, переслав повищі три світлинні своїх трьох синів з додатком, що вони „від дитинства є в У. Н. Союзі як члени 108 відділу в Лейквуд“. Це Стенлі, Степан і Осип. Перший є при радіо, другий служить в Мексико, а третій на Алясці.

Дещо з історії парашутистів

Нацистська військова команда і пропаганда любить хвалитись, що Німеччина є батьківщиною парашутного війська і усієї техніки звязаної з перевозом ударних відділів літаками. Наділі це зовсім не так. Нацисти можуть приписувати собі тільки факт, що вони перші вжили парашутних відділів у справлях армарках. В 1935. році підчас маневрів советські летуни показали чужинцям військовим аташе масовий зіскок цілої бригади в 3,500 люда, що спустилась парашутами з тенками й артилерією і „здобула ворожий летунський майдан“. Мабуть нацистський аташе привіз з тих маневрів ідею парашутних відділів до Німеччини і там почали масовий вишкіл парашутистів.

Коли шукати за тим, хто перший передвидів можливість масового „наступу з повітря“, то це першенто треба віддати не кому іншому, а відомому американському революційному діячеві і першому амбасадорові Злучених Держав до Франції, Веняминови Френклинно. Він бачив в Парижі, 21-го листопада 1783. року, перший полет людини бальоном. Пізніше Френклин розмовляв зі смільчаками, що в той час робили досліди з парашутами і це вразило глибоко його уяву. Він потім писав, що колись прийде час, що країнам прийдеться оборонятись „перед десятками тисяч вояків, що злетять з хмар“.

Американський капітан Берт Беррі перший зіскочив з літака з парашутом в березні 1912. року. Більше сотні літ передтим відбулись перші зіскоки з бальоном при помочі парашутів. Беррі перший спробував цього способу з літака системою Бенуа, яким керував пілот Тоні Іженнус. Експеримент Беррі мав на меті доказати, як пілота може рятуватися, коли літак зіпсується або займеться в повітрі.

Відомий летунський ентузіяст, генерал Вільям („Білі“) Мічел перший підняв і завзято пропагував думку, щоби парашат переіменити з пасивного рятунокового приладу у боеву зброю. Він пропонував ще в першій світовій війні, щоби перевезти літаками 20,000 американських вояків і скинути їх поза німецькими лініями зі зброєю і амуніцією. Тоді з цього нічого не вийшло, але десять літ пізніше, в квітні 1928. на Шанот Філд в Ілліной переведено першу спробу масових парашутних зіскоків, а ще рік пізніше, на Брукс Філд, Техас, випробувано вишкіл американським сержантом спеціальний парашат для скидання зброї і лаштунку. Разом зі скиненням скороштрілом зіскочила також його обслуга і скороштріл був готовий до акції 20 секунд після

того, як залого осіла на землі.

В Советському Союзі введено зіскакування при помочі парашутів, як свого рода спорт, щоби притягнути молоді до летунства. Кажуть, що поширив цю думку советський старшина, який бачив в Америці сензаційні зіскоки парашутистів на повітових ярмарках. В 1935. році підчас маневрів советські летуни показали чужинцям військовим аташе масовий зіскок цілої бригади в 3,500 люда, що спустилась парашутами з тенками й артилерією і „здобула ворожий летунський майдан“. Мабуть нацистський аташе привіз з тих маневрів ідею парашутних відділів до Німеччини і там почали масовий вишкіл парашутистів.

Наладом парашутних відділів на Роттердам в 1940. році німці започаткували на широкую скалю вживання цієї „повітряної піхоти“. В той час Злучені Держави не мали ні одного парашутного вояка. Негайно почалась підготовка парашутних відділів у Форт Беннінг в Джорджії, де організовано перший парашутний батальон. У вересні 1941. року американські парашутисти взяли перший раз активну участь у загальних маневрах в Луїзіані, після Перл Гарбор перші їх відділи відіхали на різні фронти.

Від того часу американські парашутисти відзначились в боях на островах Південного Паціфіку, при окупації Сицилії і тепер на Корсиці і Сардинії. Вони здійснюють думки, що зродились були в Америці, хоч в один чи другий час інші краї прийняли й розвинули їх основніше. Хто знає, чи незабаром не почнемо, що американські „парасольники“ (умбрелла бойс), як їх жартом називають, перші вдерлись у Гітлерову „європейську твердиню“.

Загальна Рада—ФЛС.

БРИТАЙСЬКА НОВА ГВІНЕЯ ВЖЕ ВІДБИТА ВІД ВОРОГА.

АЛІАНТСЬКА ГОЛОВНА КВАРТИРА НА ПІВДЕННО-ЗАХІДНОМУ ПАЦІФІКУ. — Речник генерала МекАртура заявив, що з добутим трьох головних японських баз на Новій Гвінеї, себто: Ляй, Саламаві й Фіншгафена, панування японців на Бритійській Новій Гвінеї треба вважати покінченим, а острів назад відбитим. Військові обсерватори вважають кампанію за Нову Гвінею прикладом аліантської кампанії проти Японії.

Відзивається до людського серця, пошукуючи рідню Москалюків

Родинні обставини заставляють підписаного звернутись отсею дорогою до всіх тих, що зналиб щонебудь про родину громадян Москалюків, що мали вихити з України, мабуть тої частини, що була під Росією, але це не є певне. Родина малаб складатись з батька і матери та двох братів, Івана і Василя, і сестри Марії. Відзивається отсе муч їх дочки, зглядно сестри, і дуже просить рідню дати про себе знати, чи тих, що про цю рідню щонебудь знають. Усі кошти будуть покриті з нагородою. Не їде про ніяку безнесову справу, а чисто родинно-людську. Просимо писати на таку адресу:

HERBERT RUBEL

415 Vine Street, Cincinnati, Ohio

ЗНАЧИННЯ ДОБУТТЯ САРДИНІЇ І КОРСИКИ ДЛЯ АЛІАНТІВ.—Карта показує, чому острови Сардинія й Корсика, що положені в північно-західній частині Середземного моря, важні для Аліантів. З летунських майданів на тих островах можна бомбардувати легко, бо протягом одної години по вилеті, навіть Бренерський провал, „брату до Німеччини“.

Модерна медицина у війні

Безсторонні свідки і холодні статистичні данні однозгідно підтверджують, що лікарі на боєвих фронтах доконують мало що не чудеса, завдяки новим способам лікування. У цій найстрашнішій з усіх дотеперішніх воєн ранені мають неарівняно більші шанси на виживання, ніж у попередніх війнах.

Велику заслугу в цьому мають доглядачі і шюфери рятункових амбулансів, що під'їжджають під самий фронт і з нарахуванням власного життя підбирають ранених. Та їх відвага і справа у подаванні першої допомоги не допомогли б багатьом, якби вони самі, а також лікарі, перевізочні пункти і шпиталі в ближчому і дальшому замілі не розпорядились новими способами лікування й новими ліками.

Минулої весни Бюро Воєнних Інформаційного протоколосило, що більше як 97 відсотків воєнних і моряків, ранених у Перл Гарбор, вилікували. Невдовзі знову медичні кола армії заповнили, після дуже обмеженого підрахунку, що правдоподібно 98 відсотків ранених у бою за Гвадалканал і на південно-західному Паціфіку, згідно з повідомленням команди флоту 99 і три чверті відсотка або вже цілком вилікували, або будуть незабаром здорові.

Рятункові ранених починається таку розгарті бою. Їх беруть негайно під свою опіку відповідно вишколені доглядачі Медичного Корпусу, яких обзнайомлено з першою поміччю таким ранам і uszkodженням, яких можна сподіватись у даному бою. Разом з ними або дуже близько від них є управлені лікарі. Один лікар припадає на 266 до 350 воєнних, залежно від терену та від небезпек, у якій можуть знайтись боєвники. Лещатарські відділи мають спеціальних лікарів, з парашутистами зіскакують з літаків лікарі парашутисти, з панцирними відділами їдуть тенкові лікарі, з піхотою машерують піхотні.

Часто буває, що лікар найдеться при боці раненого в мінуту після поранення. Коли це не лікар, то лікарський помішник чи доглядач, який знає, що в кожному випадку робити. Він, у першу чергу, застрикує раненому морфину, щоб втишити біль, підв'язує рану, щоб спинити улив крові, а далі дбає, щоб раненого доставили негайно на носач, амбулансом, „джіпом“ чи літаком на перевізочний пункт чи до шпиталю, залежно від того, яка рана і яке лікування необхідне. Деяких ранених на другому боці океанів переслали літаками до Злучених Держав, коли показалося, що це потрібне для успішного лікування. З другого боку, між лікарями і їх полевыми помішниками буває багато ранених, тому, що вони працюють часто під безпосереднім обстрілом ворога.

Раз раненого взяли під свою опіку доглядачі і лікарі, так зараз починають на ньому здійснюватись чудеса модерної медицини. Головним між цими модерними ліками є сулфа. Всі жовнірі мають при собі сулфанілідовий порошок і також пігулки. Порошком посилають рани, щоб запобігти закаженню, пігулки заживляють, як помічний лік. Сулфанілід все ще дивує самих же лікарів. Вони оповідають про нечувано занемищені й занедбані рани, що були довгий час без перев'язки й порятунку, а які після посипання сулфанілідом гояться, тоді, як нормально викликають смерть або таке зараження, що треба відразу ж усунути частину тіла.

Один воєнний кореспондент описав битву, в якій згинули тільки ті, кого кулі вбили на місці. Всіх ранених вирятували і всі вилікували. Після Перл Гарбор не треба було ампутувати нікому з ранених ні рук, ні ніг, ні навіть пальців. В попередній світовій війні один з воєнних шпиталів підрахував, що 47 відсотків ампутацій були спричинені закаженням ран. Другим щодо „чудотворності“ ліком є кровна сироватка, чи там плазма, що її збирали Американський Червоний Хрест від тисячів американців у „кровні баньки“. Підчас кої препарати сулфа не допускають до зараження крові, кровна плазма дає раненим силу перемогти наслідки поранення на нерви і улив крові. Один звіт з північної Африки подає, що з чотирьох соток воєнних, тяжко попечених горючим олієм, врятовано 384 завдяки тому, що їм негайно влили в жили кровну плазму. Щоб покрити величезне запотребовання кровної сироватки, Червоний Хрест збирає цього року пів мільона гальонів крові. Як тепер показується, цього не вистачить і треба буде її багато більше.

Та медичне знання не затрималося на сулфаніліді і кровній плазмі. Між сулфами ліками щораз то важніше місце починає займати сулфатіазель, що в деяких випадках перевищає діляння свого попередника. Найновіші короби жовнірів з приладами першої допомоги вже мають цей новий вид ліків сулфа. Рівночасно американські фабрики заводять поспішно прилади для добування ще іншого ліку, пенісіліну, який сильніший і більш всесторонній ніж усі сулфа-продукти. Його живляють зовнішню, через ковтання і через встрикування проти всіляких заразливих недуг з просто неймовірним успіхом.

Разом з тим в арміях уведено всілякі уліпшення в інших ділянках лікування й санітарності. Воєнки тепер можуть успішно винищувати воші та інших наскомих, що розносять хворобу тифу. Інший препарат вбиває бакцилі, що літають в повітрі. Дві-три ложки такого препарату, розпорошені по кімнаті, вбивають бакцилі запалення легких, інфлюенци і звичайної простуди, що в минулі війни були прокляттям воєнних. Рухомі машини для витворювання промінів „екс“ помагає лікарям найти відразу кулі і відломки гранатів та шрапнелів в тілі пораненого і заощаджує йому довгих мук при пробних розрізах і сондованнях ран. Для нагрівання хворих і ранених маються хемічні „мішки з гарячою водою“, які вистачить звозити, щоб вони загарілись.

Всі ті лікарські й медичні здобутки тепер сконцентровані за побоевищами і у військових шпиталях. Деякі ліки, як пенісілін, виробляються тільки для армії. Та після війни усі ті здобутки модерної медицини будуть в розпорядимості усього населення Америки й усього людства і то в як найповнішій мірі. Це буде величезний поступ, хоч треба признати, що навіть ці найновіші винаходи не надцербали ще як слід сили й небезпек таких ворогів людства, як сухоти, рак, малярія й інші хвороби. Хоч і в тій ділянці нові ліки багато помагають і вказують шлях вперед.

Та медичне знання не затрималося на сулфаніліді і кровній плазмі. Між сулфами ліками щораз то важніше місце починає займати сулфатіазель, що в деяких випадках перевищає діляння свого попередника. Найновіші короби жовнірів з приладами першої допомоги вже мають цей новий вид ліків сулфа. Рівночасно американські фабрики заводять поспішно прилади для добування ще іншого ліку, пенісіліну, який сильніший і більш всесторонній ніж усі сулфа-продукти. Його живляють зовнішню, через ковтання і через встрикування проти всіляких заразливих недуг з просто неймовірним успіхом.

Німецький відділ в Африці несподівано напад нічною порою на американський відділ. Якимсь чудесним способом счез воєнк-нігер з американського відділу, а як минула небезпека, він знову з'явився. Запитаний, де він дівся, нігер пояснив так:

— Мені дуже легко ховатися перед німцями. Бог дав мені найліпше убрання для обманювання. Як я з вами, маю на собі білі штани. Як приходять німці, я зразу скидаю їх і вони ніяк не можуть мене пізнати, коли я вберусь в свій природний одяг.

Німці вивозять жидів до Польщі.

(ОНА). — Жидівські організації в Швайцарії мають докази, що німці ареснують у Франції й Бельгії жидів і вивозять їх до Польщі. Кажуть, що німецький уряд рішив звести до Польщі всіх європейських жидів і там їх знести. Дотепер німці всілякі депортувати з Франції кількадесят тисяч жидівського населення, яке вони тримають в концентраційних таборах на Шлезьку. Туди приїждять німецькі контрактори, будівничі автомобільних доріг і власники копалень та забирають працездатних чоловіків до фізичної праці. А хто не надається до фізичної праці, або хто перед нападом на Францію провадив проти-нацистську пропаганду, такого німці вивозять до Галічини і від нього вже нема ніякої вістки.

Англійці сказали, що не можуть помагати полякам.

(ОНА). — Як з Польщі почали надходити вісті, що там нема що їсти, та що нарід гине з голоду, то польське правительство в Лондоні віднеслося до англійського уряду з просьбою, щоби воно старалося ратувати польський нарід від голодової смерті. В цій справі велися розмови і представники обох урядів радили над тим, якби прийти полякам з допомогою. Але тепер показується, що з тих нарад нічого не вийшло, бо на доставу полякам хліба треба в першу чергу дозволу і згоди німецького уряду, що контролює всі дороги до Польщі.

Поляки є тої думки, що німці дали згоду на перевіз хліба, але англійці в це не вірять. Тому повідомили польський уряд в Лондоні, що шкода втратити час на пусті балачки. Англійці хотіли б дати полякам поміч, але нема як.

Посмертні згадки

По довгий і тяжкій недугі дні 21. вересня 1943 р. помер у 57 році життя

ЛУКА КУЧЕР.

Покійний родився в селі Манастирок, повіт Броди. Приїхав молодим ще до Америки, а в 1911 році вступив до У. Н. Союзу, був членом 301. відділу і був кілька літ його предсідником. Польшив жону і змузжу дочку.

В. Р. П. М. Горний, секр.

Дні 24. вересня 1943 р. по довгий недугі, помер

ГРИГОРІЙ МИСАК.

член Бр. св. О. Ніколая, від. 104 У. Н. Союзу в Перт Амбой, Н. Фін.

До У. Н. Союзу вступив 1915 року. Походив з села Пладубі, повіт Равна Руська. Останню жону і двоє дітей, сина Івана і дочку Марію. Тут в Америці останні братів Стефана і Гарсіма та сестру Катерину. Похорон відбувся 27. вересня з дому жалюби в Пан Гров, Па., до української церкви в Майнерсвіл, Па., а відтак на український цвинтар в Майнерсвіл, Па. — В. Р. П. М. Знаник, секр.

Японський павільон, котрий подарував був японський уряд на світову виставу в Нью Йорку, а котрий думали задержати як частину парку, почато недавно розбирати на домагання громадянства.

Філадельфія, Па. — Тов. Мир, від. 324, повідомляє, що збори відбулися в суботу, 19 жовтня, в домі Мар. Громалі при 28 і Браун ул., в 8 год. вечір. Е. Такс, справа, котру можуть рішити тільки самі члени. Ті, котрі все є в зборах, екскалі секретарями, щоби кожного на ці збори викласти. Тому придійть і укласти для уряду багато справ. — О. Горюхінський, прес.; П. Максимович, кас.; М. Турют, секр.

Філадельфія, Па. — Подіємо до відома членів Бр. св. Василя, від. 339, що місячні збори відбулися в суботу, 9 жовтня, в год. 7. вечір, в домі Громалі, 3322 Норт Лавренс ул. Просимо всіх місячних і позамісячних членів прийти на ці збори, бо маємо важні справи до пологодження. — За уряд: І. Сорока стар., прес.; І. Сорока мол., кас.; Л. Хромак, секр.

Філадельфія, Па. — Подіємо до відома членів Тов. Любова, від. 45, що місячні збори відбулися в неділю, 10 жовтня, в годі 2. пополудні, в домі Тов. Горюхан, 847 Н. Френклін ул. Пригадуємо членам перед закінченням року, що можуть скористати з нагоди і заплатити свою вкладку на пів року або один рік наперед. Головна управа дає таким членам опуст. В Тов. Любова одна літа часть членів користає з цієї нагоди, то чому ви не скористаєте і заощадите опуст і карфр. Салі в день зборів отворені від позудні, тож можна пологожити справи від того часу. — М. Дубас, прес.; А. Гарасим, кас.; Т. Малик, секр.

Ровел, Н. Дж. — Тов. Згода, від. 294, повідомляє членів, що місячні збори відбулися в суботу, 9 жовтня, в 8 год. вечір, в галі де все. Обов'язком кожного члена є буди на зборах. Довгуючих визнаємо прийти і заплатити алегальність, бо інакше будуть суспендовані. Маємо справи до пологодження. — За уряд: І. Король, прес.; Д. Гуменок, кас.; Я. Салій, секр.

Рачестер, Н. Р. — Три-квартирні збори Тов. Сід. Сід. від. 367, відбулися в неділю, 10 жовтня, в год. 1:30 пополудні, в галі церковній. Просимо всіх членів явитись на збори, бо є важні справи до порішення. Просимо всіх членів явитись в наступний місяць всі свої вклади і належності. Контроль зяєсть звіт за три квартали. Просимо приїждувати нових членів ще в цьому році. — За уряд: М. Сорохтей, П. Лиско, Р. Дмитрів.

Монесен, Па. — Повідомяємо, що збори Бр. св. Ан. Петра й Павла, від. 338, відбулися в неділю, 10 жовтня, в годіні 2. пополудні, в українській галі на 2. вул. 213 Скумекер Еве. Просимо всіх членів прийти і заплатити свої місячні вклади. — За уряд: І. Фаль, прес.; А. Чайка, кас.; М. Куць, секр.

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Тов. Дарухішша, від. 275, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбулися в неділю, 10 жовтня, в годіні 7. вечір, в галі церковній при Грін і Суекс ул. Просимо членів прийти на ці збори, де почете. Які наради відбулися 26. вересня про жоней У. Н. Союзу. Довгуючі члени будуть суспендовані, коли не заплатять свого дову. — За уряд: М. Тренч, прес.; Н. Манорек, кас.; М. Куріло, рек. секр.; М. Обуховський, фін. секр., 130 — 1st Ave., New York.

Працювати для українського Народного Союзу, це в першій мірі, приєднування до нього якнайбільше нових членів.

Філадельфія, Па. — Тов. Мир, від. 324, повідомляє, що збори відбулися в суботу, 19 жовтня, в домі Мар. Громалі при 28 і Браун ул., в 8 год. вечір. Е. Такс, справа, котру можуть рішити тільки самі члени. Ті, котрі все є в зборах, екскалі секретарями, щоби кожного на ці збори викласти. Тому придійть і укласти для уряду багато справ. — О. Горюхінський, прес.; П. Максимович, кас.; М. Турют, секр.

Філадельфія, Па. — Подіємо до відома членів Бр. св. Василя, від. 339, що місячні збори відбулися в суботу, 9 жовтня, в год. 7. вечір, в домі Громалі, 3322 Норт Лавренс ул. Просимо всіх місячних і позамісячних членів прийти на ці збори, бо маємо важні справи до пологодження. — За уряд: І. Сорока стар., прес.; І. Сорока мол., кас.; Л. Хромак, секр.

Філадельфія, Па. — Подіємо до відома членів Тов. Любова, від. 45, що місячні збори відбулися в неділю, 10 жовтня, в годі 2. пополудні, в домі Тов. Горюхан, 847 Н. Френклін ул. Пригадуємо членам перед закінченням року, що можуть скористати з нагоди і заплатити свою вкладку на пів року або один рік наперед. Головна управа дає таким членам опуст. В Тов. Любова одна літа часть членів користає з цієї нагоди, то чому ви не скористаєте і заощадите опуст і карфр. Салі в день зборів отворені від позудні, тож можна пологожити справи від того часу. — М. Дубас, прес.; А. Гарасим, кас.; Т. Малик, секр.

Ровел, Н. Дж. — Тов. Згода, від. 294, повідомляє членів, що місячні збори відбулися в суботу, 9 жовтня, в 8 год. вечір, в галі де все. Обов'язком кожного члена є буди на зборах. Довгуючих визнаємо прийти і заплатити алегальність, бо інакше будуть суспендовані. Маємо справи до пологодження. — За уряд: І. Король, прес.; Д. Гуменок, кас.; Я. Салій, секр.

Рачестер, Н. Р. — Три-квартирні збори Тов. Сід. Сід. від. 367, відбулися в неділю, 10 жовтня, в год. 1:30 пополудні, в галі церковній. Просимо всіх членів явитись на збори, бо є важні справи до порішення. Просимо всіх членів явитись в наступний місяць всі свої вклади і належності. Контроль зяєсть звіт за три квартали. Просимо приїждувати нових членів ще в цьому році. — За уряд: М. Сорохтей, П. Лиско, Р. Дмитрів.

Монесен, Па. — Повідомяємо, що збори Бр. св. Ан. Петра й Павла, від. 338, відбулися в неділю, 10 жовтня, в годіні 2. пополудні, в українській галі на 2. вул. 213 Скумекер Еве. Просимо всіх членів прийти і заплатити свої місячні вклади. — За уряд: І. Фаль, прес.; А. Чайка, кас.; М. Куць, секр.

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Тов. Дарухішша, від. 275, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбулися в неділю, 10 жовтня, в годіні 7. вечір, в галі церковній при Грін і Суекс ул. Просимо членів прийти на ці збори, де почете. Які наради відбулися 26. вересня про жоней У. Н. Союзу. Довгуючі члени будуть суспендовані, коли не заплатять свого дову. — За уряд: М. Тренч, прес.; Н. Манорек, кас.; М. Куріло, рек. секр.; М. Обуховський, фін. секр., 130 — 1st Ave., New York.

Працювати для українського Народного Союзу, це в першій мірі, приєднування до нього якнайбільше нових членів.

Від адміністрації „Свободи“

Прохаємо читачів „Свободи“, що зміниють свою адресу, виповинити оцей бланкет, подаючи доконче стару й нову адресу та число відділу, якщо ви є членом У. Н. Союзу, та вилісти його в листі з 10 ц. поштовими значками до адміністрації „Свободи“. 10 ц. треба доконче залучити на покриття вироблення нової металевий плити.

Імя й прізвище _____ Ч. від _____

Стара адреса _____

Нова адреса _____

Філадельфія, Па. — Тов. Мир, від. 324, повідомляє, що збори відбулися в суботу, 19 жовтня, в домі Мар. Громалі при 28 і Браун ул., в 8 год. вечір. Е. Такс, справа, котру можуть рішити тільки самі члени. Ті, котрі все є в зборах, екскалі секретарями, щоби кожного на ці збори викласти. Тому придійть і укласти для уряду багато справ. — О. Горюхінський, прес.; П. Максимович, кас.; М. Турют, секр.

Філадельфія, Па. — Подіємо до відома членів Бр. св. Василя, від. 339, що місячні збори відбулися в суботу, 9 жовтня, в год. 7. вечір, в домі Громалі, 3322 Норт Лавренс ул. Просимо всіх місячних і позамісячних членів прийти на ці збори, бо маємо важні справи до пологодження. — За уряд: І. Сорока стар., прес.; І. Сорока мол., кас.; Л. Хромак, секр.

Філадельфія, Па. — Подіємо до відома членів Тов. Любова, від. 45, що місячні збори відбулися в неділю, 10 жовтня, в годі 2. пополудні, в домі Тов. Горюхан, 847 Н. Френклін ул. Пригадуємо членам перед закінченням року, що можуть скористати з нагоди і заплатити свою вкладку на пів року або один рік наперед. Головна управа дає таким членам опуст. В Тов. Любова одна літа часть членів користає з цієї нагоди, то чому ви не скористаєте і заощадите опуст і карфр. Салі в день зборів отворені від позудні, тож можна пологожити справи від того часу. — М. Дубас, прес.; А. Гарасим, кас.; Т. Малик, секр.

Ровел, Н. Дж. — Тов. Згода, від. 294, повідомляє членів, що місячні збори відбулися в суботу, 9 жовтня, в 8 год. вечір, в галі де все. Обов'язком кожного члена є буди на зборах. Довгуючих визнаємо прийти і заплатити алегальність, бо інакше будуть суспендовані. Маємо справи до пологодження. — За уряд: І. Король, прес.; Д. Гуменок, кас.; Я. Салій, секр.

Рачестер, Н. Р. — Три-квартирні збори Тов. Сід. Сід. від. 367, відбулися в неділю, 10 жовтня, в год. 1:30 пополудні, в галі церковній. Просимо всіх членів явитись на збори, бо є важні справи до порішення. Просимо всіх членів явитись в наступний місяць всі свої вклади і належності. Контроль зяєсть звіт за три квартали. Просимо приїждувати нових членів ще в цьому році. — За уряд: М. Сорохтей, П. Лиско, Р. Дмитрів.

Монесен, Па. — Повідомяємо, що збори Бр. св. Ан. Петра й Павла, від. 338, відбулися в неділю, 10 жовтня, в годіні 2. пополудні, в українській галі на 2. вул. 213 Скумекер Еве. Просимо всіх членів прийти і заплатити свої місячні вклади. — За уряд: І. Фаль, прес.; А. Чайка, кас.; М. Куць, секр.

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Тов. Дарухішша, від. 275, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбулися в неділю, 10 жовтня, в годіні 7. вечір, в галі церковній при Грін і Суекс ул. Просимо членів прийти на ці збори, де почете. Які наради відбулися 26. вересня про жоней У. Н. Союзу. Довгуючі члени будуть суспендовані, коли не заплатять свого дову. — За уряд: М. Тренч, прес.; Н. Манорек, кас.; М. Куріло, рек. секр.; М. Обуховський, фін. секр., 130 — 1st Ave., New York.

Працювати для українського Народного Союзу, це в першій мірі, приєднування до нього якнайбільше нових членів.

Від адміністрації „Свободи“

Прохаємо читачів „Свободи“, що зміниють свою адресу, виповинити оцей бланкет, подаючи доконче стару й нову адресу та число відділу, якщо ви є членом У. Н. Союзу, та вилісти його в листі з 10 ц. поштовими значками до адміністрації „Свободи“. 10 ц. треба доконче залучити на покриття вироблення нової металевий плити.

Імя й прізвище _____ Ч. від _____

Стара адреса _____

Нова адреса _____

Скрентон, Па. — Тов. Над Збору 4, від. 280, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбулися в неділю, 10 жовтня, в годіні 2. пополудні, в українській галі на Норт Гудвін. Просимо членів прийти на ці збори на означений час, бо маємо важні справи до пологодження. Довгуючих членів просимо прийти і заплатити свій дог. — В. Гусар, прес.; І. Януш, кас.; Н. Голонка, секр.

Ірондекуїт, Н. У. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 289, відбулися в неділю, 10 жовтня, в годіні 2. пополудні, в українській галі на Норт Гудвін. Просимо членів прийти на ці збори на означений час, бо маємо важні справи до пологодження. Довгуючих членів просимо прийти і заплатити свій дог. — В. Гусар, прес.; І. Януш, кас.; Н. Голонка, секр.

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН

І місце ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦІ

KANAI KAIN FUNERAL HOME

433 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J.

Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга шира і чесна

383 Morris Avenue, cor. Springfield Ave., NEWARK, N. J.

Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

зарядку погребам по ціні так низькій як \$150.

ОБСЛУГА НАРКАЩА.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 8th St., NEW YORK CITY.

Rigified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛЬФІЮ І ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ

cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.

Tel. Market 1320.

ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Важливість похоронів в БРОНК, БРООКЛІН, НЬЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.

Tel.: ORchard 4-2566

BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 Prospect Avenue, (cor. E. 185 St.) BRONX, N. Y. Tel.: MEtrose 5-5577

Японський павільон, котрий подарував був японський уряд на світову виставу в Нью Йорку, а котрий думали задержати як частину парку, почато недавно розбирати на домагання громадянства.

Тарзан підняв малпу й побіг у напрямі голосу Зіли. Тимчасом, дикарка, забулдинши в місті...

...вирвалася на дерева, аби втекти перед поліцією, котра гналася за нею як загрозою для публичного безпеченства.

„Зійде вниз, або ми будемо стріляти!“ кричали поліцаї до дівчини різними мовами. Дівчина одначе не розуміла їх.

„Вона не хоче слухати! Ми мусимо ділати“, сказав один поліцаї і добув револьвера.

ТАРЗАН, ч. 847. Погроза.